

श्रुतेः [१३.२.६.१.] । किम्भूतं ब्रध्नम् अरुषं रोषति क्रुध्यति रुषः इगुपधेति [पा० ३.१.१३५.] कः न रुषः अरुषः तं क्रोधरहितम् परिचरन्तं वैदिककर्मसिद्ध्यर्थं सर्वत्र गृह्यतम् । यस्य ब्रध्नस्य रोचना विभक्तिलोपः रोचनाः दीप्तयो दिवि आकाशे रोचन्ते प्रकाशन्ते यद्वा रोचनानि दीप्तानि चन्द्रग्रहतारकादीनि ब्रध्नस्य भासा रोचन्ते तेजसां गोलकः सूर्यो नक्षत्राण्यम्बुगोलका इति ज्योतिःशास्त्रोक्तेः ॥ ५ ॥

युञ्जत्यस्य काम्या दूरी विपक्षसा रथे । शोणा धृलू नृवादृसा ॥ ६ ॥

का० [२०.५.११.] इतरांश्च युञ्जत्यस्येति । इतरान् त्रीनश्चान्नये युनक्ति ॥ गायत्री अश्वस्तुतिः । ऋविज्ञो दूरी अश्वौ रथे युञ्जन्ति । कीदृशौ अस्याश्वमेधिकाश्वस्य काम्या काम्यौ काम्येते तौ काम्यौ कामसम्पादिनौ न त्वेको रथं वोढुं शक्त इति तौ काम्यौ विपक्षसा पक्ष परिग्रहे असुन्प्रत्ययः पक्षयन्ति शरीरं गृह्णन्ति पक्षसः पक्षाः विविधाः पक्षसः पक्षाः ययोस्तौ विपक्षसौ यद्वा विरिति शकुनिनाम वेतेर्गतिकर्मण इति यास्कः [निरु० २.६.] वेः पक्षिण-इव पक्षसो ययोस्तौ (२.) । शोणा शोणौ रक्तौ धृलू प्रगल्भौ जिधृषा प्रागल्भ्ये कृप्रत्ययः । नृवादृसा नृवदृतस्तौ वद्वेः सुन्प्रत्ययः सर्वत्र विभक्तेराकारः नृणां वोढारौ ॥ ६ ॥

यद्वातोऽप्योऽगनीगन्प्रियामिन्द्रस्य तन्वंम् ।

एतच्च स्तोतरेनेन पथा पुनरश्वमावर्तयासि नः ॥ ७ ॥

का० [२०.५.१४.] अपो यावावगाढेषु वाचयति यद्वात इति । चतुर्भिर्श्चर्युक्तं रथमध्वर्युयजमानावारुह्य तडागादिजलं गत्वा जलं प्रविष्टेष्वश्वेषु यजमानं वाचयति ॥ वृहती अश्वस्तुतिः । सिंहो माणवक इति वत् वातः वातसमानवेगोऽश्वः यत् यस्मात् अपो जलानि अगनीगन् इन्द्रस्य प्रियं तन्वं शरीरं चागनीगन् अत्यर्थं गतः दाधतिर्दधतीत्यादिना [पा० ७.४.६५.] यङ्लुगन्तो निपातः अतो हे स्तोतः अध्वर्यो एतं नोऽस्माकमश्वमनेन पथा मार्गेण येन गतस्तेन पुनरावर्तयासि आवर्तय आनय लेढोऽडाढौ पुरुषव्यत्ययः ॥ ७ ॥

a. वसवस्त्वाञ्जलु गायत्रेण हृन्दसा । b. रुद्रास्त्वाञ्जलु त्रैष्टुभेन हृन्दसा ।